

Недогибченко Н. І., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Головка С. Г., к.і.н., доцент

З ІСТОРІЇ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА АВІАЦІЙНОМУ ТРАНСПОРТІ

Сьогодні виникає необхідність у використанні міжнародного і національного повітряного простору, що обумовлюється інтенсивністю використання повітряних перевезень, які потребують відповідної правової регламентації. У період євроінтеграційних процесів постає потреба у створенні відповідної правової бази для розвитку держави у сфері перевезень.

З метою прискорення розвитку вітчизняного повітряного транспорту Україні необхідно ратифікувати міжнародні конвенції та укласти договори у сфері перевезень. Необхідно зазначити, що міжнародні повітряні перевезення регулюються саме міжнародними конвенціями та багатосторонніми договорами.

Як зазначено в Законі України «Про транспорт» від 10.11.1994 р., розвиток і вдосконалення транспорту здійснюється відповідно до державних цільових програм з урахуванням його пріоритету та на основі досягнень науково-технічного прогресу і забезпечується державою [1]. У Концепції розвитку транспортно-дорожнього комплексу (ТДК) України до 2015 року і подальший період зазначено, що присутність України на світовому ринку транспортних послуг ускладнена внаслідок недостатнього розвитку нормативної-правової бази і низького інвестиційного потенціалу ТДК, що, в свою чергу, знижує якість обслуговування вітчизняних підприємств і населення, створює реальну загрозу економічній безпеці держави [2].

Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. зазначає, що регулярні міжнародні польоти, під час яких повітряні судна перетинають державний кордон більш як однієї країни, виконуються на підставі міжнародних договорів та домовленостей між авіаційними органами влади, уповноваженими на укладання цих домовленостей у встановленому законодавством порядку [3]. Тому міжнародні перевезення можна визначати як перевезення вантажів, пасажирів та їхнього багажу між двома й більше державами, що виконуються на підставі та відповідно до умов міжнародних угод (конвенцій), укладених у встановленому законом порядку між цими державами.

Ефективне регулювання перевезень стало можливим завдяки діяльності міжнародних організацій. Однією з перших була утворена

Міжнародна авіатранспортна асоціація (1919 р.), а у 1944 р. з'явилася міжурядова спеціалізована установа – Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО), яка почала працювати з 1947 р. І саме її поява призвела до об'єднання зусиль щодо врегулюванню повітряних перевезень.

Міжнародні угоди є основним джерелом правового регулювання міжнародних повітряних перевезень пасажирів, їх багажу та вантажів. У рамках ІКАО підготовлені Гаазький протокол 1955 р., Гвадалахарську конвенцію 1961 р., Гватемальський протокол 1971 р. Як додаток до Чиказької конвенції ІКАО прийнято Міжнародні стандарти. Важливе значення має Чиказька конвенція 1944 року, яка встановила, що регулярне здійснення повітряних перевезень в іншу країну неможливе без спеціального дозволу тієї країни. Саме завдяки укладенню Чиказької конвенції склалася практика укладання двосторонніх угод щодо контролю за повітряними перевезеннями.

12 жовтня 1929 р. була підписана Варшавська конвенція про уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень. Вона визначає умови повітряних перевезень пасажирів і вантажів. Її доповнюють Гвадалахарська конвенція та Гватемальський протокол.

Відповідно до Варшавської конвенції, міжнародне повітряне перевезення розуміється як перевезення: місце відправлення і місце призначення якого незалежно від наявності перерви у перевезенні або перевантаженні, розташовані на території двох держав-учасниць Конвенції; місце відправлення і місце призначення знаходяться на території однієї й тієї ж держави-учасниці, однак зупинка передбачена на території іншої держави, навіть якщо вона не є учасницею Конвенції (при цьому, повітряне перевезення, що виконується кількома послідовними перевезеннями, вважається єдиним).

Варто зазначити, що поряд з принципами і нормами міжнародного повітряного права важливе місце займає національне законодавство та правила, що регулюють відносини між споживачами та перевізниками. Авіаційні правила України розробляються відповідно до стандартів і рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації, нормативних актів Міжнародної асоціації повітряного транспорту, Європейської організації з безпеки аеронавігації (Євроконтролю), інших міжнародних авіаційних організацій та з урахуванням законодавства Європейського Союзу у галузі цивільної авіації.

Таким чином, забезпечення міжнародних перевезень є одним із пріоритетних напрямів і невід'ємною складовою діяльності авіаційного транспорту. Міжнародні перевезення вантажів, пасажирів та багажу регламентуються міжнародними угодами та нормативно-правовими актами національного законодавства, про що свідчить історія. Це дає змогу гарантувати безперервне та постійне здійснення перевезень на авіаційному транспорті.

Література

1. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/232/94>.
2. Концепції розвитку транспортно-дорожнього комплексу (ТДК) України до 2015 року і подальший період [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uts.in.ua/ua/kontseptsiya_rozvytku_transportnodorozhnogo_kompleksu_tdk_ukrayiny_do_2015_roku.
3. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>.

УДК 656.025(043.2)

Приблуда А. С., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н. В., к.ю.н., доцент

ВИДИ АВІАЦІЙНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ, ЇХ ОСОБЛИВОСТІ

Зародження міжнародного космічного права як галузі міжнародного публічного права пов'язується з початком практичної діяльності держав у космічному просторі, зокрема, із запуском у колишньому СРСР 4 жовтня 1957 р. першого штучного супутника Землі.

Космічною діяльністю займається нині обмежена кількість високорозвинених держав, що володіють відповідними можливостями. Саме вони і виступають основними суб'єктами міжнародного космічного права. Але в результаті такої діяльності й у її міжнародно-правовому регулюванні зацікавлені всі держави світу, людство в цілому. Тому правове регулювання космічної діяльності із самого початку стало здійснюватись шляхом укладання, головним чином, універсальних міжнародних угод, відкритих для участі всіх держав. Основна роль у справі розроблення таких договорів належить ООН в особі Генеральної Асамблеї, її допоміжного органу – Комітету з використання космічного простору в ширших цілях і його підкомітету з правових питань.

Повітряні перевезення здійснюються у відповідності до вимог Конвенції для уніфікації деяких правил міжнародних повітряних перевезень (Монреаль, 28 травня 1999 року), а також норм Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Повітряного кодексу України. Вони регулюються Наказом Мінтрансу від 14.10.2003 № 793 «Про затвердження Правил повітряних перевезень вантажів» (zareestrovano у Мін'юсті України 07.11.2003 за № 1023/8344), Наказом Мінтрансу від 25.07.2003 № 568 «Про затвердження Правил повітряних